

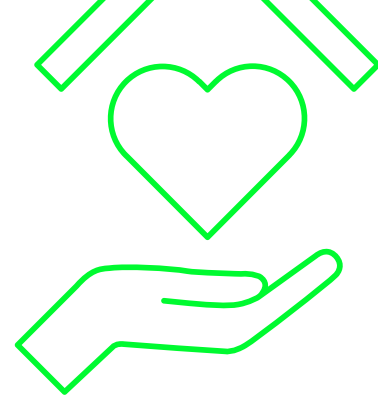

ET ALTERNATIV TIL GADEN

EN VÆRDIG VEJ UD AF HJEMLØSHED

ET ALTERNATIV TIL GADEN

EN VÆRDIG VEJ UD AF HJEMLØSHED

Mennesker bliver hjemløse af mange forskellige årsager: Hårde økonomiske og sociale reformer, en socialt skæv boligpolitik, voksende ulighed, ensomhed, psykiske problemer og misbrug er blandt de typiske.

Trods mange års projekter og store investeringspuljer viser den seneste hjemløsetælling fra 2017 en fortsat stigning i antallet af hjemløse. I dag har vi mere end 6600 hjemløse medborgere og antallet af unge hjemløse er fordoblet siden 2009. Det er uacceptabelt for et rigt samfund som det danske og et alvorligt tegn på, at der er meget, vi kan og skal gøre anderledes.

Dette udspil retter sig mod de af vores medborgere, der allerede lever som hjemløse. Det er dog vigtigt at understrege, at den bedste og mest bæredygtige måde at reducere hjemløshed på sker gennem tidlige, forebyggende indsatser – eksempelvis bedre socialpolitik, bekæmpelse af fattigdom og en klogere boligpolitik, som vi dagligt arbejder for.

Der findes langt fra én snu tagsløsning, men vi kan og skal gøre mere, og vi kan og skal bruge ressourcerne klogere. Det kræver først og fremmest mere fokuserede investeringer, men også et opgør med bureaukratiske systemer, kriminalisering og sanktioner, som modarbejder andre indsatser. Vi skal gøre mere af det, der virker, og vi skal turde tænke nyt.

Alternativet ønsker en hjemløseindsats, der først og fremmest møder hjemløse med værdighed og respekt og en indsats, der er præget af fleksibilitet, diversitet og mening for den enkelte. For os er det vigtigt, at en ny og forbedret hjemløseindsats sikrer, at den hjemløse selv bliver hørt og får ejerskab, andel og ansvar for eget liv og egen indsats. Af samme grund er mange af de konkrete forslag, vi præsenterer her, udviklet i samarbejde med mennesker, som selv har levet eller lever et liv på gaden. Forslagene har især fokus på at styrke de positive fællesskaber og oplevelsen af værdighed og meningsfuldhed ved at flytte så mange ressourcer som muligt så tæt på den enkelte som muligt. Det skal blandt andet ske gennem personlige budgetter, hjemløsekort, bedre psykiatri og et opgør med kriminaliseringen og den økonomiske afstraffelse af hjemløse. Men det skal først og fremmest ske ud fra et grundlæggende princip om, at vi skal bekæmpe hjemløshed, ikke hjemløse.

BEDRE BOLIGINDSATTS

● FRA BÆNK TIL BOLIG

Vi har akut mangel på boligløsninger, der med kort varsel kan give hjemløse et personligt og værdigt hjem. Med udviklingen af forskellige former for containerboliger, venligboliger mv. er der masser af muligheder for at skabe nye individuelle og midlertidige boligtilbud, der samtidig danner rammen for opbygning af gode meningsfulde fællesskaber og understøtter bevægelsen mod en mere permanent bolig og stabil hverdag.

De enkelte tilbud kan tilknyttes fremskudt støtte, sagsbehandling og relevante indsatser, og tilbuddet kan udformes som bofællesskaber med studerende eller andre beboere som det f.eks. kendes fra storbylandsbyen i Aarhus.

Alternativet vil med en pulje på 75 mio. kr. støtte etableringen af billige midlertidige boformer, der udvikles i samarbejde med hjemløse og som kan danne rammen for en overgang fra bæk til bolig.

● SIKRE BOSTEDER TIL FORFULGTE HJEMPLØSE

Mange hjemløse er i en ekstremt udsat og sårbar position. Det er et stigende problem, at hjemløse både bliver ofre for – og involveret i – bandekriminalitet gennem afpresning og trusler om vold, afklippede fingre, dummebøder mv. For at øvrige indsatser kan virke, er det selvsagt vigtigt, at de hjemløse, der oplever at være fanget i et dybt kriminelt og voldeligt miljø, tilbydes beskyttelse, som gør det muligt at få en ny start.

Konkret foreslår Alternativet, at der oprettes et sikkert og skjult tilbud for hjemløse på flugt fra vold og afpresning.

PERSONLIGE OG MENINGSFULDE INDSATSER

● PERSONLIGE BUDGETTER PÅ OP TIL 50.000 KR.

Alt for få hjemløseindsatser tager afsæt i den hjemløses egen motivation og behov. Et personligt budget skal understøtte den hjemløses egne ønsker og motivation gennem større grad af selvbestemmelse, rehabilitering og livskvalitet. Helt konkret foreslår Alternativet, at man giver hjemløse adgang til 50.000 kr., som kan bruges i samarbejde mellem den hjemløse og en person, som både kommunen og den hjemløse har tillid til. Ideen om personlige budgetter er afprøvet med succes i bl.a. London, hvor tiltaget har medvirket til, at mere end 50% af de langtidshjemløse, der har fået et personligt budget, har fået tag over hovedet og skabt en meningsfuld udvikling indenfor et år. Modellen har vist sig at være både økonomisk og socialt bæredygtig, fordi den dels hjælper flere hjemløse til et bedre og mere meningsfuldt liv, dels reducerer de samlede og afledte udgifter til hjemløseindsatser markant.

Alternativet forslår derfor, at afsætte en pulje på 50 mio. kr. til indsatser med personlige borgerstyrede budgetter.

GADEPSYKOLOG

Over halvdelen af de hjemløse i Danmark lider af en eller flere psykiske sygdomme. Lange ventetider, behovet for visitation og krav om egenbetaling afholder desværre mange hjemløse fra at søge og få hjælp. I Region Hovedstaden har man gode erfaringer med et Psykiatrisk Gadeplansteam, men der er behov for en langt større indsats både i hovedstaden og øvrige dele af landet.

Derfor vil Alternativet afsætte 8 mio. kr. årligt til at styrke den specialiserede og lettilgængelige gadepsykologiske indsats.

HJEMLØSEKORT

Hjemløse skal have ret til et hjemløsekort, der sikrer, at de anerkendes som hjemløse og derigennem sikres rettigheder og legitimation. Kortet skal fungere som gyldig identifikation, der kan bruges ved almindelig bankforretning, anskaffelse af rejsekort, adgang til lægebehandling og når der skal stemmes til valg. På sigt kan flere rettigheder og indsatser tilknyttes kortet.

Alternativet vil arbejde for etableringen af et sådan hjemløsekort som en rettighed for hjemløse.

SOCIALT FRIKORT

Et sociale frikort giver socialt udsatte, herunder hjemløse, mulighed for at tage småjobs, uden at det bliver bureaukratisk uoverskueligt for såvel den hjemløse som den kortvarige arbejdsgiver. Forslaget blev oprindeligt stillet af Liberal Alliance og Radikale Venstre i foråret 2016.

Alternativet støtter etableringen af et socialt frikort.

AFSKAF STRAF OG KRIMINALISERING

AFSKAF STRAF FOR TIGGERI

Fængselsstraffe for tiggeri er ekstremt dyrt for samfundet og hjælper hverken på fattigdom eller hjemløshed. Alternativet foreslår i stedet – og helt i tråd med Institut for Menneskerettigheders anbefalinger – at afkriminalisere tiggeri og alene strafforfølge handlinger, der indebærer en overtrædelse af ordensbekendtgørelsen. Forslaget er dermed helt i tråd med FN's guidende principper for ekstrem fattigdom og menneskerettigheder, der opfordrer stater til at ophæve kriminalisering af hjemløses livsopretholdende hverdagsaktiviteter, der foretages i det offentlige rum, såsom at sove, tigge, spise, samt handlinger, der relaterer sig til personlig hygiejne. Ifølge regeringen koster det årligt omkring 8 mio. kr. at straffe hjemløse tiggere med 14 dages fængselsstraf. De ressourcer kan bruges langt klogere og mere værdigt.

● FRITAGELSE FOR TVANG OG SANKTIONER

Alternativet foreslår, at hjemløse kan fritages fra den tvungne beskæftigelsesrettede indsats. Ofte opleves beskæftigelsesindsatsen direkte at modarbejde de sociale- og sundhedsfaglige indsatser. Ikke mindst de utallige økonomiske sanktioner, hvor hjemløse bliver trukket i understøttelse eller får tilbageholdt kontanthjælp, fordi de ikke har adgang til e-Boks og NemID, har en negativ effekt. Alternativet mener derfor, at hjemløse bør kunne fritages for dette system.

KLOGERE BRUG AF RESSOURCERNE

● STØTTE TIL CIVILSAMFUNDSINDSATSER OG BRUGERORGANISATIONER

Civilsamfundet er på mange måder langt bedre rustet til at levere en fleksibel og individuel indsats end det offentlige, fordi civilsamfundet skaber rammen om og for et fællesskab, der i den grad er en overset del af den nuværende hjemløseindsats. Generelt skal en større del af de penge, der afsættes til hjemløseindsatsen, gå til civilsamsfunds- og brugerorganisationerne. De organisationer, der repræsenterer de mest udsatte borgere, skal i højere grad styrkes i deres evne til og mulighed for interessevaretagelse og repræsentation.

● OVERBLIK OG OPRYDNING I ØKONOMI OG INDSATSER

Hjemløseindsatsen er karakteriseret ved en kompleks finansiering, hvor statslige, regionale, kommunale og private ressourcer og indsatser overlapper hinanden i et virvar af tilbud, behandlinger, puljer og tilskud. Helt grundlæggende er der derfor behov for en undersøgelse af, præcis hvor mange milliarder, der går til hvilke indsatser og hvilken virkning de enkelte indsatser har. Vi ønsker at undersøge, hvilke indsatser, der virker bedst og vi ønsker at fjerne så meget som muligt af den administration og bureaukrati, der er bygget op omkring hjemløseindsatsen og kanalisere midler derfra ud til de indsatser, der gør en direkte forskel for de hjemløse.

